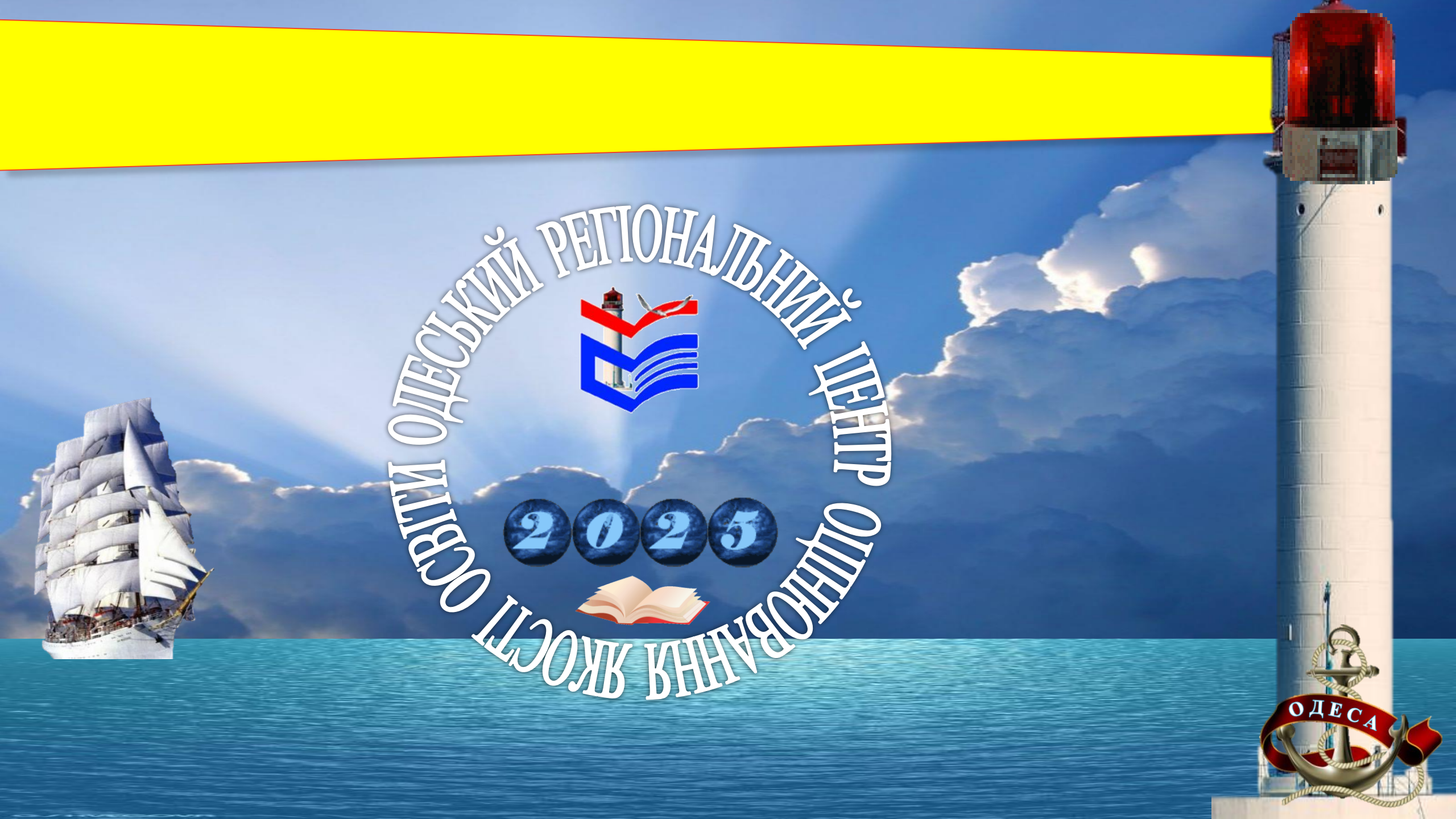

ОДЕСЬКИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ ЦЕНТР
ОСВІТИ І КУЛЬТУРИ
2025
ЯКОСТІ

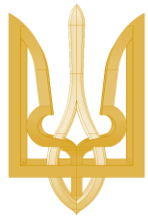
2025

Використання методу періодизації у процесі підготовки до НМТ-2025

КЛІО

ІСТОР

ІСТОРІЯ
ВЕЛИКОГО НАРОДУ

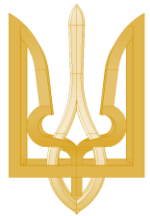
ОРЦОЯО

ПЕРІОДИЗАЦІЯ ЯК МЕТОД ПІДГОТОВКИ ДО НМТ

Підготував: методист організаційно-методичного відділу Одеського РЦОЯО

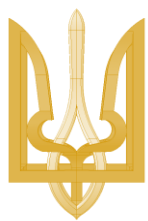
Микола АФАНАСЬЄВ

*Перед тим, як перейти
безпосередньо до
запропонованої теми
презентації, давайте
розглянемо, для
початку, дуже стисло
питання щодо методів
навчання взагалі*

Думаю, що ніхто не буде заперечувати
просту істину ↓

**НАВЧАННЯ ОДНОЧАСНО Є
ПРОЦЕСОМ:**

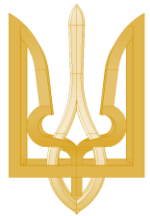
дослідження

і відкриття:

чогось нового

чогось невідомого

Логіка навчального процесу

- це оптимально ефективний шлях **НАВЧАЛЬНОЇ** діяльності учня

від попереднього рівня знань, умінь, навичок та розвитку

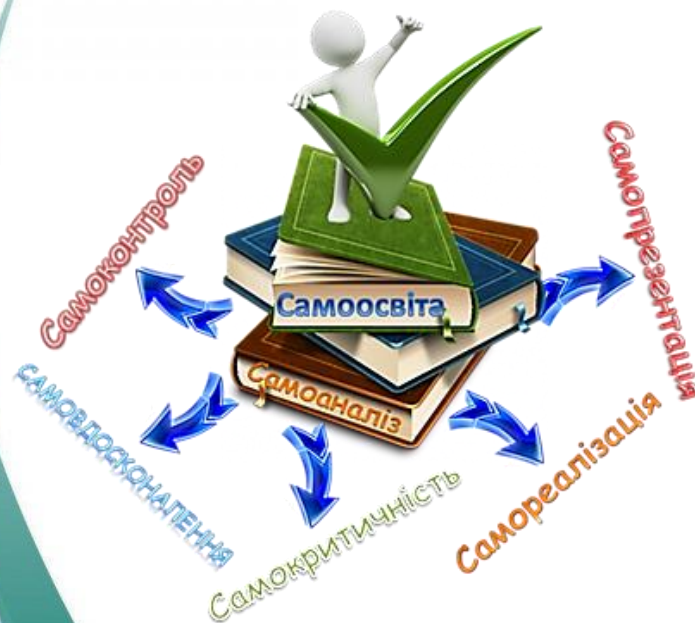
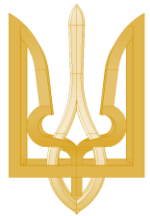
- зумовлюється рівнем навченості та розвитку особистості на певний час

до їх прогнозованого (потрібного) рівня

- визначається навчальними програмами **СТОСОВНО конкретної теми, розділу і навчальної дисципліни**

Логіка навчального процесу містить такі складові:

розуміння й усвідомлення пізнавальних завдань

оволодіння знаннями

виведення законів і правил

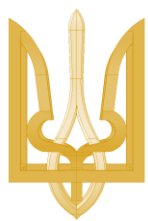
формування умінь і навичок

застосування знань у практичній діяльності

аналіз і оцінювання навчальної діяльності учнів

Основні закономірності процесу пізнання:

по-перше,

пізнання трактується як діалектичний процес:

наближення

суб'єкта

до об'єкта

рух

від незнання

до знання

рух

від знання неповного і неточного

по-друге,

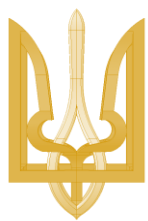
ВІЗНАННЯ
об'єктивності
світу

ВІЗНАННЯ
можливості
відображення
об'єктивного
світу в
свідомості
людини

по-третьє,

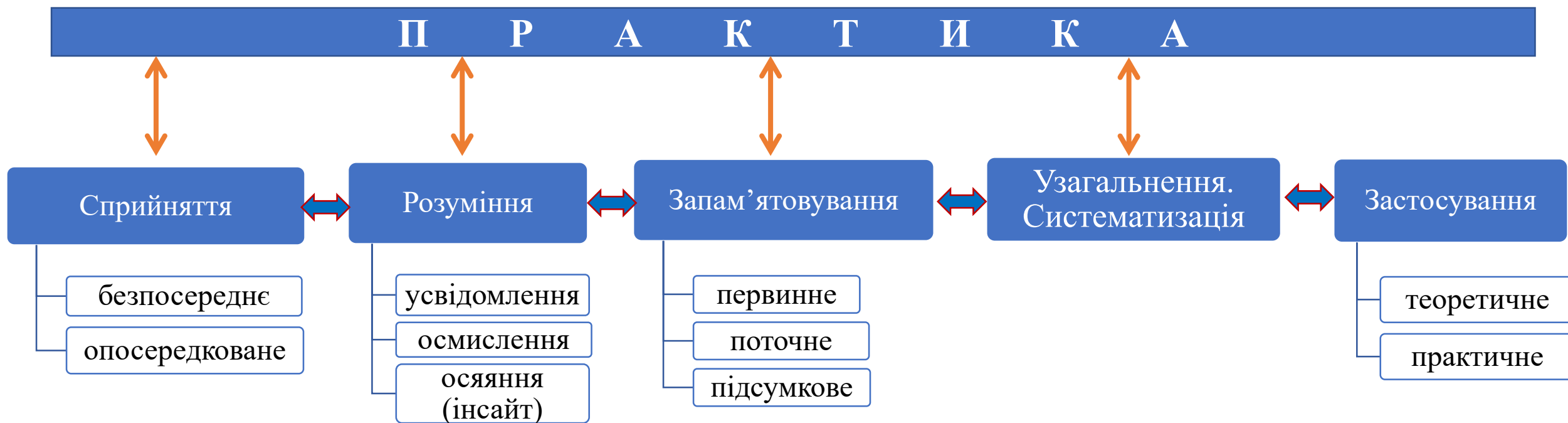
ВІЗНАННЯ практики як
основи пізнання і
критерію істинності
знання

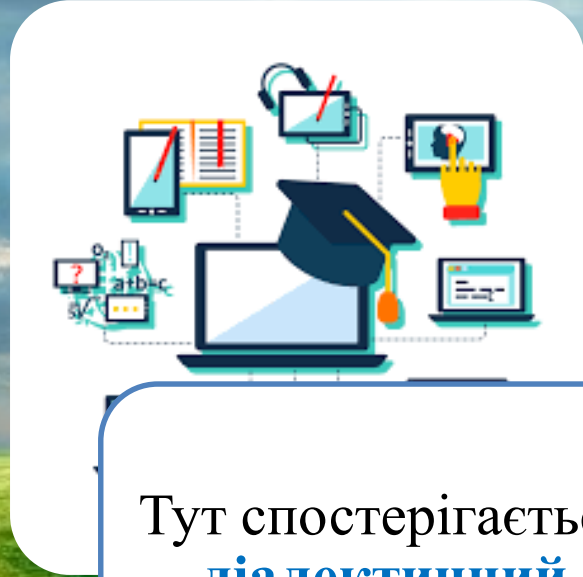
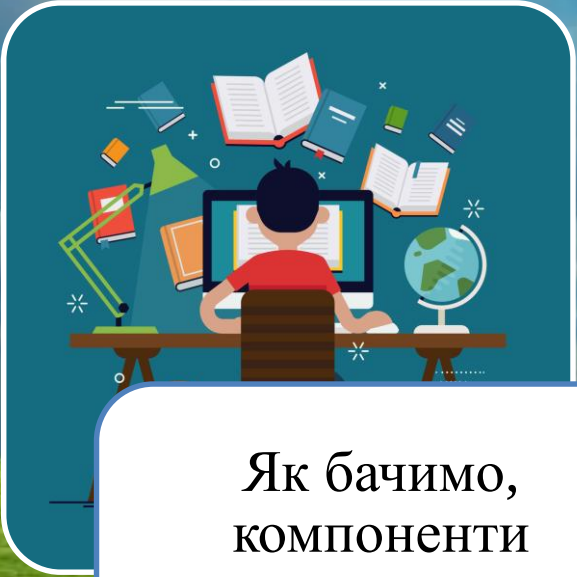
до знання більш
повного і точного

Виходячи із закономірностей процесу пізнання та особливостей логіки навчального процесу, оволодіння знаннями, вміннями та навичками має чітку структуру, яка включає ряд логічно мотивованих компонентів:

ЕТАПИ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ

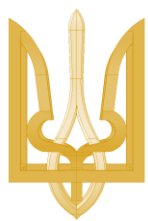
Як бачимо,
компоненти
процесу навчання
**не можна
розглядати**
як лінійну систему

Тут спостерігається
**діалектичний
взаємозв'язок**
між усіма
структурними
компонентами

Тому
**моделювання
процесу** навчання
на будь-якому рівні
**має спиратися на
особливості саме
такої структури**

1-ий етап навчання - сприйняття

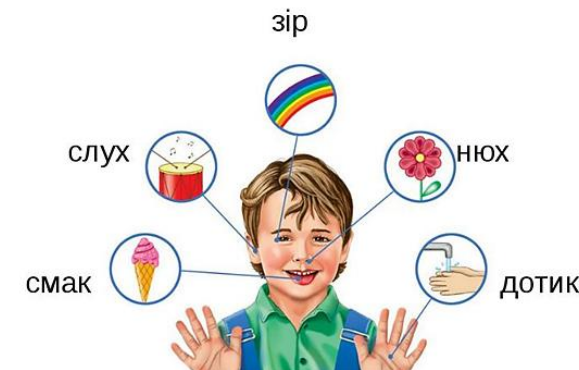

Сприйняття

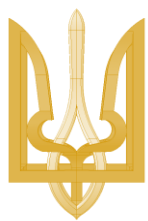
є початковою ланкою процесу

НАВЧАННЯ

Узимку
Повівав холодний вітерець. З краю неба
насувалися білі хмари. Дорога була слизька. По обидва
боки від дороги розстелилося поле, вкрите снігом.
Твердий синявий сніг грав на сонці самоцвітами. Чорне
вороння сідало громадами на сніг і знов здіймалося з
місця. Вітер дужчав. Насунули снігові хмари і оповили
небо. Сонце сховалося за хмари. Посипав сніжок.
(За Михайлом Коцюбинським, 54 слова)

Щоб процес був ефективним,

потрібно, виходячи з логіки навчального процесу,

забезпечити розуміння необхідності тих чи інших знань

Тому вже на етапі сприйняття значну роль відіграють

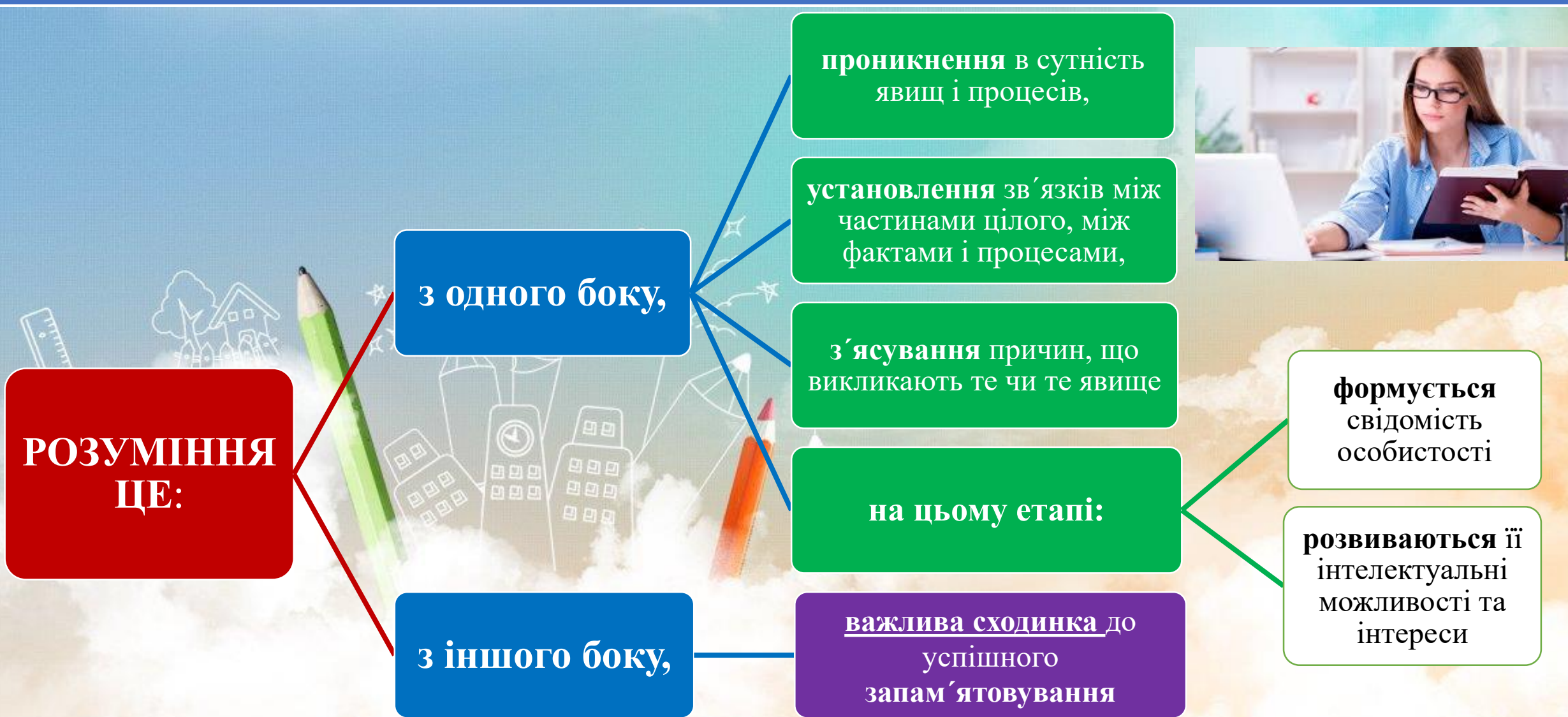
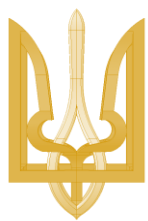
практика

мотивація
пізнавальної діяльності

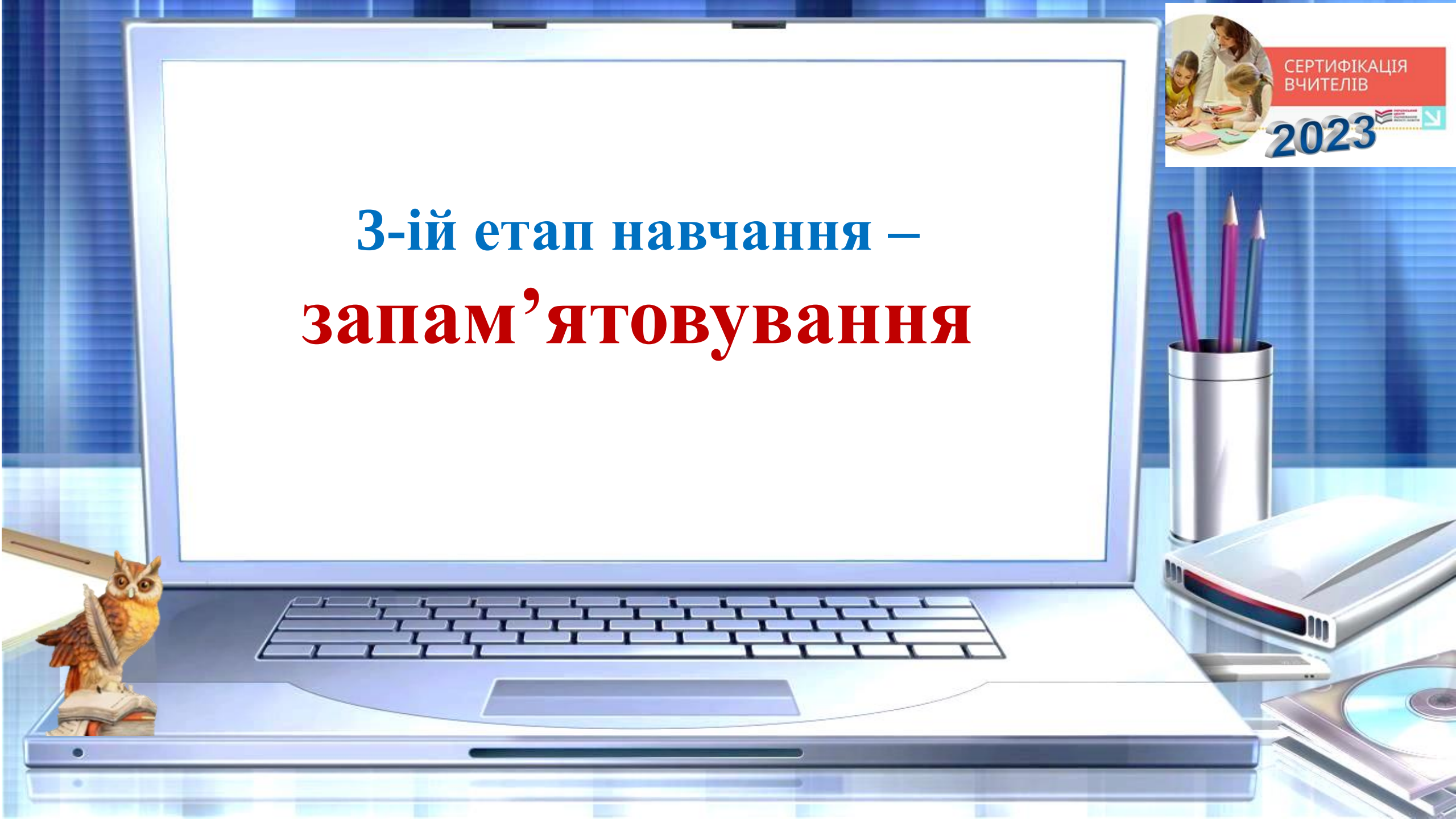
виступаючи своєрідним спонуканням для створення процесу пізнання

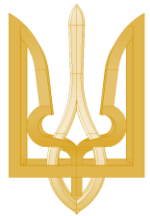
2-ий етап навчання – розуміння

3-ій етап навчання – запам'ятовування

**РОЗУМІННЯ Є ВАЖЛИВОЮ СХОДИНКОЮ ДО УСПІШНОГО
ЗАПАМ'ЯТОВУВАННЯ МАТЕРІАЛУ** – такий висновок ми зробили
під час розгляду **2-го етапу навчання**

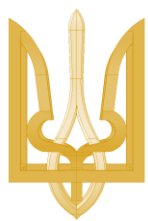
Тому не варто квапитися із запам'ятовуванням, ігноруючи процес осмислення й усвідомлення

по-перше, це створює значний **психологічний бар'єр** перед запам'ятовуванням

по-друге, веде до догматизму в навчальній діяльності.

Необхідно спонукати запам'ятовувати не весь обсяг інформації, а найбільш суттєве, те, що

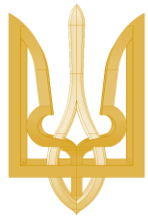
становить основу
оволодіння новим
навчальним матеріалом

необхідне
для:

формування
наукового
світогляду

конкретної
практичної
діяльності

Такий підхід зумовлений на-самперед тим, що процес оволодіння знаннями, уміннями та на-вичками, як уже згадувалося, відбувається у формі спіралі, в якій

попередньо набуті знання, уміння і навички

є основою, своєрідним шаблоном для поступального руху в **пізнавальній діяльності** стосовно:

теми

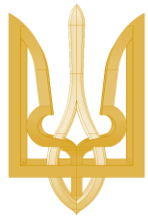
розділу

навчальної дисципліни в цілому

4-ий етап навчання – узагальнення і систематизація

УЗАГАЛЬНЕННЯ І СИСТЕМАТИЗАЦІЯ – ЗАВЕРШАЛЬНИЙ ЕТАП НАВЧАННЯ

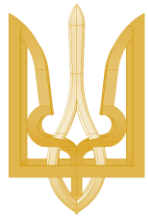
Узагальнення передбачає:

уявне виділення й об'єднання
окремих властивостей, що належать певному класу предметів

перехід
від окремого до загального

Систематизація

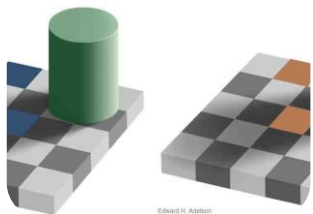
мисленнєва діяльність, у процесі якої знання про виучувані об'єкти організуються в **певну систему** на основі обраного принципу

Якісні УЗАГАЛЬНЕННЯ І СИСТЕМАТИЗАЦІЯ
МОЖЛИВІ ЛИШЕ ЗА УМОВ ДОСТАТНЬОЇ РОЗУМОВОЇ ПРАЦІ НА ПОПЕРЕДНІХ
ЕТАПАХ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ. Тут важливо:

сформулювати закони, правила

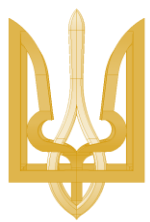
виділити закономірності

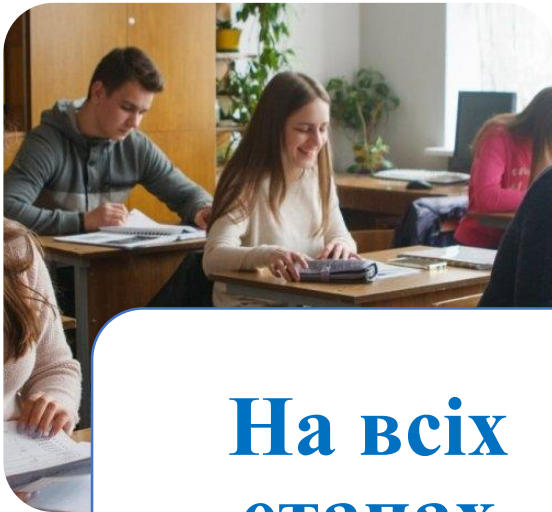
побачити їх взаємозв'язок з більш загальними явищами
в логічній структурі навчальної дисципліни

**5-ий етап навчання –
застосування знань, умінь
і навичок (практика)**

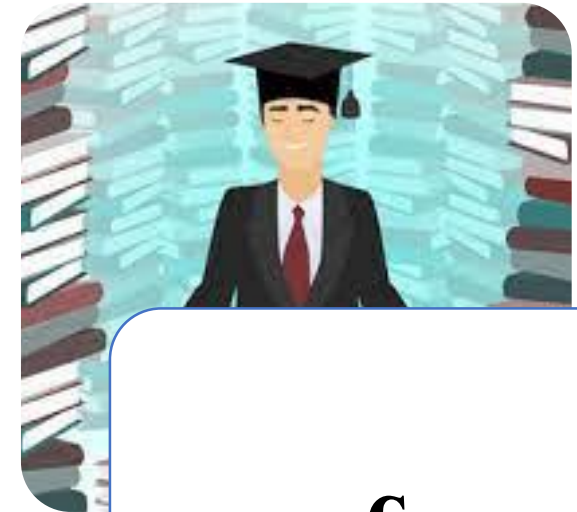
Застосування знань, умінь і навичок є завершальним етапом циклу навчання

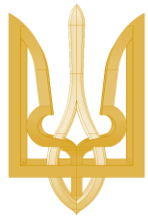
**На всіх
етапах
процесу
навчання**

**своєрідним
психічним і
логічним
індикатором
пізнавальної
діяльності**

**Є
практика**

Якщо людина не бачить виходу знань у практику,

це

різко знижує мотивацію

породжує думку про абсурдність навчання

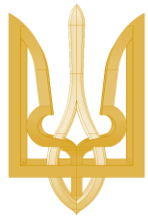
гальмує пізнавальну діяльність

ОРЦОЯО

Повернемося до
слайдів №№ 7, 16 і 20

Слайд № 7

Логіка навчального процесу

- це оптимально ефективний шлях **НАВЧАЛЬНОЇ** діяльності учня

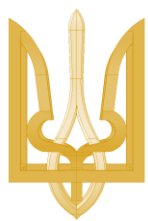
від попереднього рівня знань, умінь, навичок та розвитку

- зумовлюється рівнем навченості та розвитку особистості на певний час

до їх прогнозованого (потрібного) рівня

- визначається навчальними програмами **СТОСОВНО конкретної теми, розділу і навчальної дисципліни**

Мова про періодизацію

Слайд № 16

Мова про
періодизацію

з одного боку,

з іншого боку,

проникнення в сутність
явищ і процесів,

установлення зв'язків між
частинами цілого, між
фактами і процесами,

з'ясування причин, що
викликають те чи те явище

на цьому етапі:

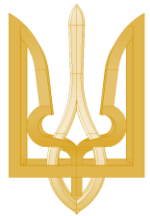
важлива сходинка до
успішного
запам'ятовування

формується
свідомість
особистості

розвиваються її
інтелектуальні
можливості та
інтереси

РОЗУМІННЯ
ЦЕ:

Слайд № 20

Мова про періодизацію

Такий підхід
зумовлений на-
самперед тим,
що процес
оволодіння
знаннями,
уміннями та на-
вичками, як
уже
згадувалося,
відбувається у
формі спіралі, в
якій

попередньо
набуті знання,
уміння і
навички

є основою,
своєрідним
щаблем для
поступального
руху в
пізнавальній
діяльності
стосовно:

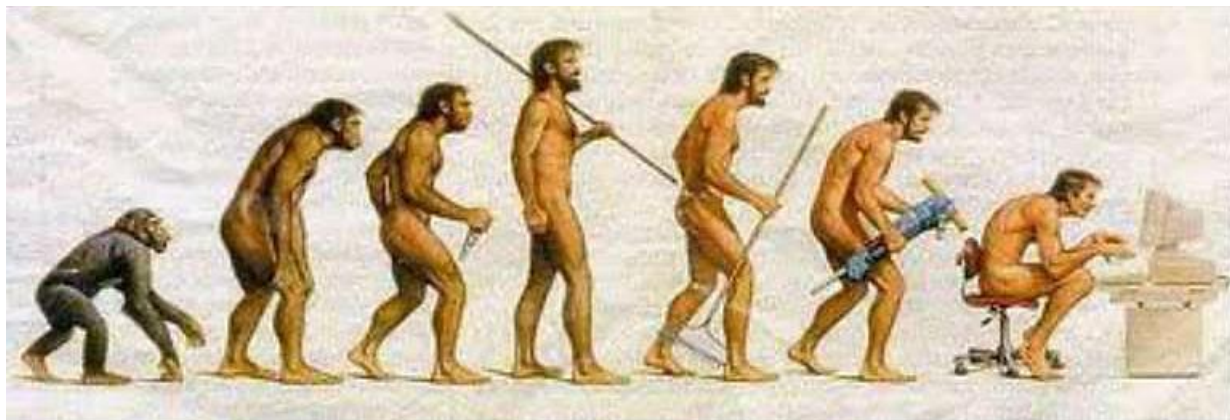
теми

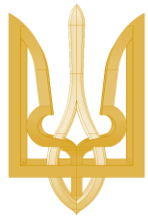
розділу

навчальної
дисципліни в
цілому

Ось ми й підійшли до періодизації історії
України і тепер розглянемо її
(*періодизацію*) як метод навчання

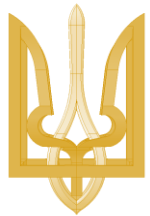

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

Періодизація
(від грец. *περίοδος* – обхід, колооберт, певний проміжок часу) –
раціональний спосіб
впорядкування масиву
емпіричної та
теоретичної інформації за
часовою протяжністю з метою
поглиблення пізнання й
розуміння змінних станів
об'єктів навколишнього світу.

Найбільш поширена періодизація історії України

1. Стародавня історія

2. Середньовіччя

3. Ранньомодерний або Ранній новий час

4. Модерний або Новий час

5. Новітня історія

Хронологічні рамки періодів

від найдавніших
часів до V ст.

V-XV ст.

XVI-XVIII ст.

XIX ст.

XX-XXI ст.

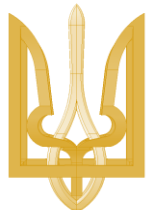

ОРЦОЯО

Розподіл тем
Програми ЗНО
за періодами історії
України

НМТ
2023

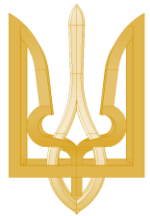

Період в історії України

1. Стародавня історія (від найдавніших часів до V ст)

Відповідні теми Програми ЗНО

2. Стародавня історія України

Період в історії України

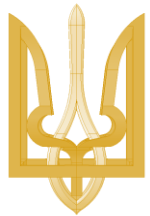
2. Середньовіччя (V-XV ст.)

Відповідні теми Програми ЗНО

3. Русь-Україна (Київська держава)

4. Королівство Руське (Галицько-Волинська держава). Монгольська навала

5. Руські удільні князівства у складі іноземних держав у другій половині XIV – першій половині XVI ст. Кримське ханство

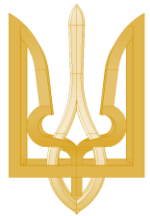

Період в історії України

3. Ранньомодерний або Ранній новий час (XVI-XVIII ст.)

Відповідні теми Програми ЗНО

6. Українські землі у складі Речі Посполитої в другій половині XVI ст.
7. Українські землі у складі Речі Посполитої в першій половині XVII ст.
8. Національно-визвольна війна українського народу середини XVII ст.
9. Козацька Україна наприкінці 50-80-х рр. XVII ст.
10. Українські землі наприкінці XVII – першій половині XVIII ст.
11. Українські землі в другій половині XVIII ст.

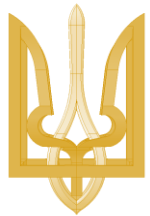

Період в історії України

4. Модерний або Новий час (XIX ст.)

Відповідні теми Програми ЗНО

12. Українські землі у складі Російської імперії наприкінці XVIII – в першій половині XIX ст.
13. Українські землі у складі Австрійської імперії наприкінці XVIII – в першій половині XIX ст.
14. Культура України кінця XVIII – першої половини XIX ст.
15. Українські землі у складі Російської імперії в другій половині XIX ст.
16. Українські землі у складі Австро-Угорщини в другій половині XIX ст.
17. Культура України в другій половині першої половини XIX – на початку XX ст.
18. Українські землі у складі Російської імперії в 1900-1914 рр.
19. Українські землі у складі Австро-Угорщини в 1900-1914 рр.

Період в історії України

5. Новітня історія (XX-XXI ст.) - 10 клас

Відповідні теми Програми ЗНО

20. Україна в роки Першої світової війни

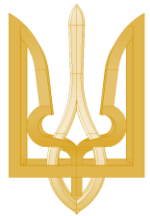
21. Початок Української революції

22. Розгортання Української революції. Боротьба за відновлення державності

23. Встановлення комуністичного тоталітарного режиму в Україні

24. Утвердження більшовицького тоталітарного режиму в Україні

25. Західноукраїнські землі в міжвоєнний період

Період в історії України

5. Новітня історія (XX-XXI ст.) - 11 клас

Відповідні теми Програми ЗНО

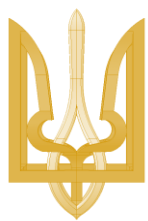
- 26. Україна в роки Другої світової війни
- 27. Україна в перші повоєнні роки (відбудова)
- 28. Україна в умовах десталінізації («відлига»)
- 29. Україна в період загострення кризи радянської системи («застій»)
- 30. Відновлення незалежності України («перебудова», суверенітет)
- 31. Становлення України як незалежної держави
- 32. Творення нової України

ОРЦОЯО

Що вимагається від учасника НМТ?

Хронологічна
компетентність

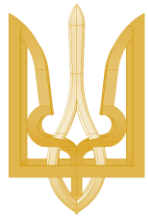
Просторова
компетентність

Логічна
компетентність

Програма 2023
ЕЛЕМЕНТИ
ІСТОРИЧНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ:

Інформаційна
компетентність

Аксіологічна
компетентність

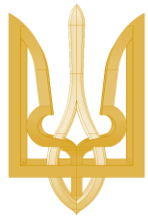
Х
Р
О
Н
О
Л
О
Г
І
Ч
Н
А

уміння орієнтуватися в історичному часі

уміння встановлювати близькі та далекі причинно-наслідкові зв'язки

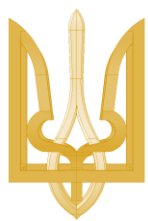
уміння розглядати суспільні явища в конкретно-історичних умовах

уміння виявляти зміни і тяглість життя суспільства

П
Р
О
С
Т
О
Р
О
В
А

уміння орієнтуватися в
історичному просторі та знаходити
взаємозалежності в розвитку
суспільства господарства, культури
і природного довкілля

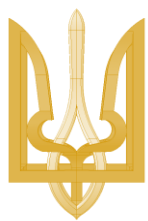
І
Н
Ф
О
Р
М
А
Ц
І
Й
Н
А

уміння **працювати з джерелами** історичної інформації

уміння **інтерпретувати зміст** джерел

уміння **визначати надійність** джерел

уміння **виявляти і критично аналізувати розбіжності** в позиціях авторів джерел

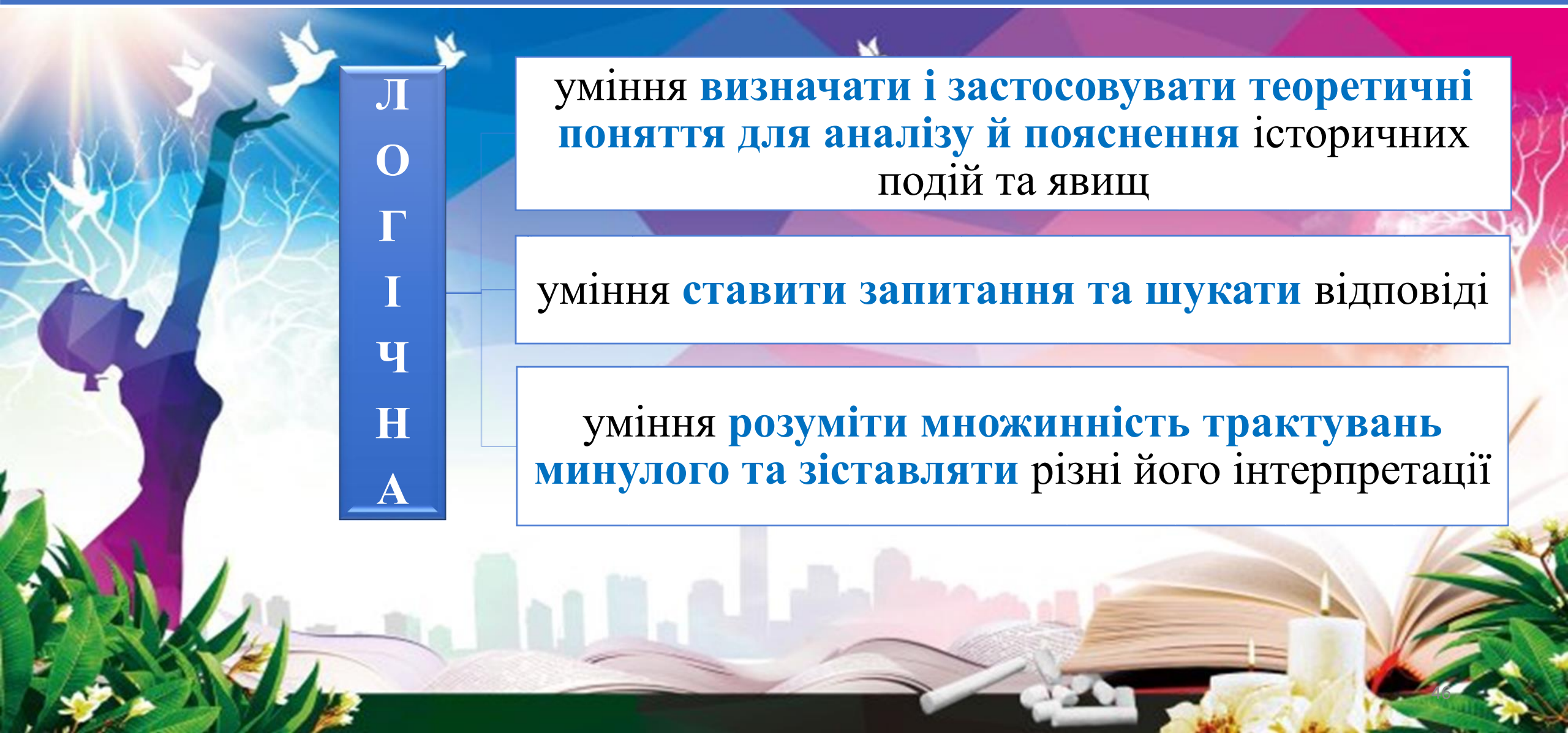

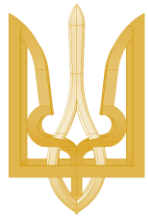
Л
О
Г
І
Ч
Н
А

уміння **визначати і застосовувати теоретичні поняття** для аналізу й пояснення історичних подій та явищ

уміння **ставити запитання та шукати** відповіді

уміння **розуміти множинність трактувань минулого** та зіставляти різні його інтерпретації

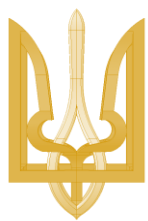

А
К
С
І
О
Л
О
Г
І
Ч
Н
А

уміння формулювати оцінку історичних подій та історичних постатей, суголосну до цінностей та уявлень відповідного часу чи відповідної групи людей

уміння осмислювати зв'язки між історією і сучасним життям

Далі уже справа, як кажуть, техніки – маніпуляція із фактичним матеріалом:

ПЕРЕВІРКА РІВНЯ СФОРМОВАНOSTІ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ:

Хронологічної

Просторової

Логічної

Аксіологічної

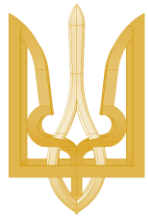
Інформаційної

ЯКЩО ВСТУПНИК ЗНАЄ:

- ⌚ Дати і події
- ⌚ Персоналії
- ⌚ Значення понять і термінів
- ⌚ Історично-культурні пам'ятки
- ⌚ Картосхеми

ТА ВСТУПНИК УМІЄ:

- ⌚ Встановлювати співвідношення
- ⌚ Визначати правильність застосування
- ⌚ Розпізнавати на картосхемі
- ⌚ Характеризувати
- ⌚ Визначати риси
- ⌚ Пояснювати причинно-наслідкові зв'язки
- ⌚ Візуально розпізнавати
- ⌚ Сприймати та інтерпретувати

- ☐ Науковий аналіз та синтез,
- ☐ індукція та дедукція,
- ☐ порівняння,
- ☐ класифікація,
- ☐ проектування,
- ☐ теоретичне моделювання,
- ☐ з'ясування причинно-наслідкових зв'язків,
- ☐ екстраполяція,
- ☐ аксіоматика,
- ☐ систематизація,
- ☐ абстрагування та конкретизація,
- ☐ уявний експеримент,
- ☐ спостереження,
- ☐ бесіда,
- ☐ інтерв'ю,
- ☐ практичний експеримент

**ось далеко неповний перелік
методів, які можна
використовувати під час
навчання (досліджень)**

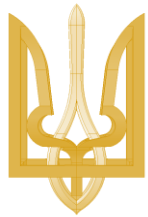
ОРЦОЯО

Для прикладу, розглянемо
послідовність підготовки за
темою № 13. «Українські землі у
складі Австрійської імперії
наприкінці XVIII – в першій
половині XIX ст.»

НМТ

2023

Період в історії України

4. Модерний або Новий час (XIX ст.)

Відповідні теми Програми ЗНО

12. Українські землі у складі Російської імперії наприкінці XVIII – в першій половині XIX ст.

13. Українські землі у складі Австрійської імперії наприкінці XVIII – в першій половині XIX ст.

14. Культура України кінця XVIII – першої половини XIX ст.

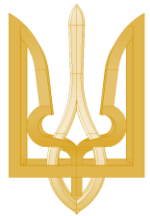
15. Українські землі у складі Російської імперії в другій половині XIX ст.

16. Українські землі у складі Австро-Угорщини в другій половині XIX ст.

17. Культура України в другій половині першої половини XIX – на початку XX ст.

18. Українські землі у складі Російської імперії в 1900-1914 рр.

19. Українські землі у складі Австро-Угорщини в 1900-1914 рр.

Робота над змістом історії України за цією темою (права колонка у Програмі).
Слід опрацювати кожну тезу змісту, використавши для цього матеріал підручника або знайшовши його в Інтернеті

Адміністративно-територіальний поділ західноукраїнських земель

Початок національного відродження

Діяльність «Руської трійці»

Альманах «Русалка Дністрова»

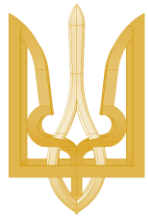
Західноукраїнські землі в європейській революції 1848 – 1849 рр.

Діяльність Головної Руської Ради (1848 – 1851 рр.)

Досвід парламентаризму

Пам'ятайте, що:

☀ **не знаючи** змісту періоду історії та відповідної теми,

☀ **завчаючи окремо лише:**

- дати,
- події,
- постаті,
- поняття та терміни,
- археологічні пам'ятки,

але

не вміючи:

☀ **їх зв'язати** між собою,

☀ **визначити:**

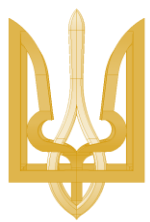
- передумови, причини, привід,
- причинно-наслідкові зв'язки тощо,

ви не зможете дати правильну відповідь до тестового завдання під час НМТ

Що слід знати?

1. Знання дат та відповідних подій.

1816 р.

створення
освітнього
товариства
галицьких
греко-
католицьких
священиків

**1833-
1837рр.**

діяльність
«Руської
трійці»

1837 р.

видання
«Русалки
Дністрової»

1848 р.

скасування
панщини в
Галичині,
створення
Головної
Руської Ради,
видання першої
україномовної
газети «Зоря
Галицька»

2. Персоналії

Іван
Могильницький

Маркіян
Шашкевич

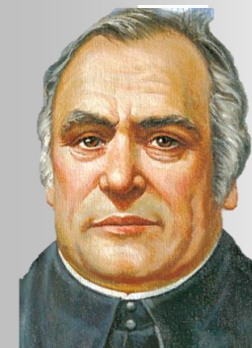
Іван
Вагилевич

Яків
Головацький

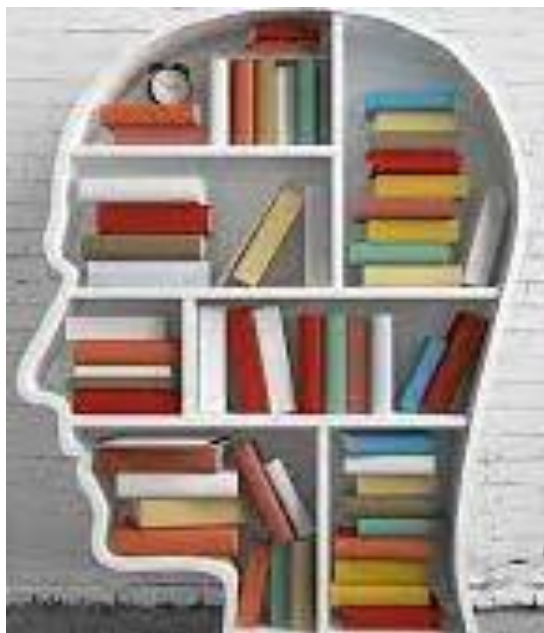
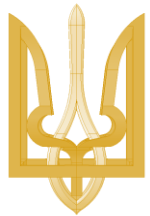

Олександр
Духнович

Лук'ян
Кобилиця

«будителі»

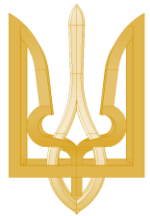

3. Значення понять і термінів

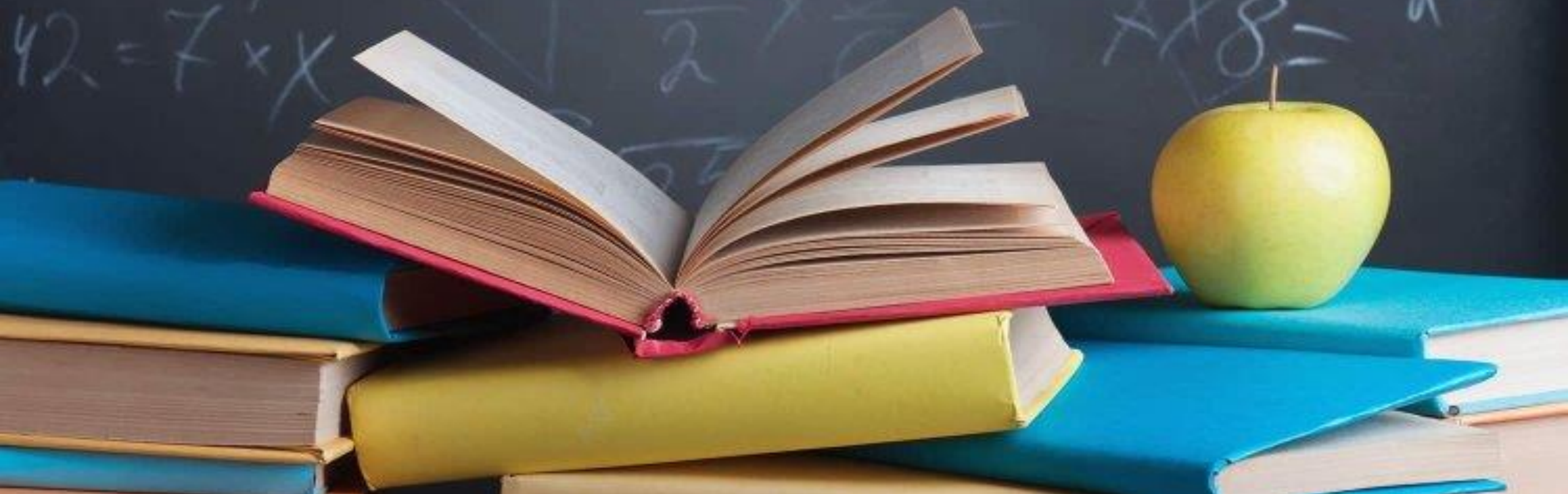
«революція»

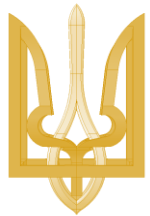

«весна народів»

Що слід уміти?

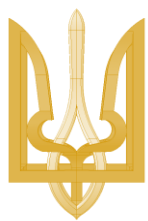

Встановлювати та групувати:

- **вказані дати** відповідно до подій, явищ, процесів

Співвідносити:

- ⑩ **дати та історичні факти** (події, явища, процеси) з періодами
- ⑩ **факти-події** з явищами, процесами

*Суспільно-політичний рух
на західноукраїнських
землях у першій половині
XIX ст.*

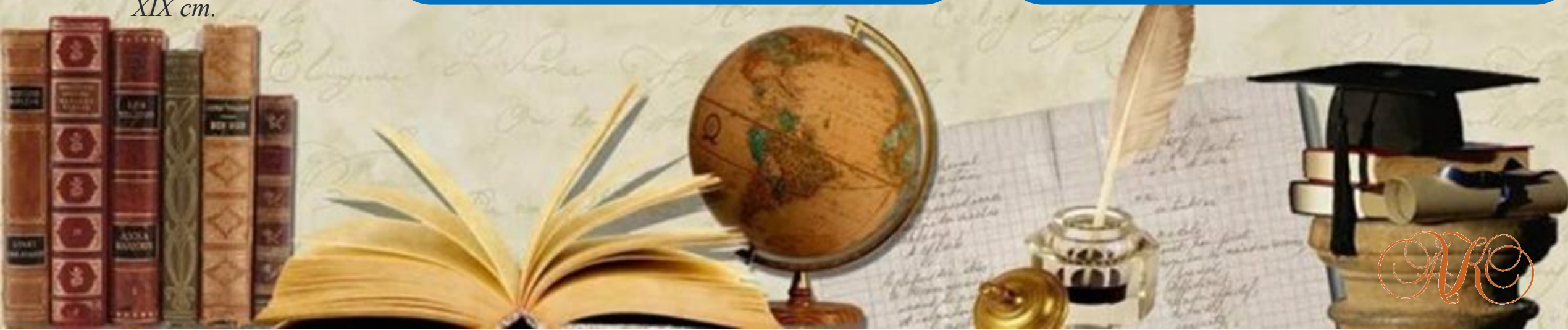
Визначати:

послідовність історичних
подій, явищ, **процесів**

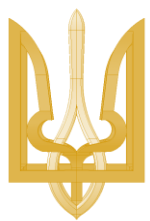
правильність застосування в
історичному контексті
вказаних понять і термінів

Розпізнавати на картосхемі:

українські землі у складі
Австрійської імперії

UKR

Характеризувати:

перебіг українського національного руху під час революції 1848 – 1849 рр. в Австрійській імперії

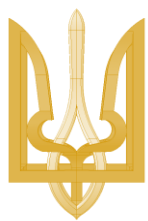
політику Австрійської імперії щодо західноукраїнських земель, її наслідки

початок національного відродження, **форми** соціального протесту населення

діяльність та здобутки вказаних історичних діячів

Визначати:

- **наслідки, значення** подій 1848-1849 рр.;
- **причини та значення** українського національного руху в західноукраїнських землях

Сприймати та інтерпретувати:

- **Різновидові історичні джерела**, що стосуються теми

Тепер за допомогою системи формування і впорядкування навчальних цілей перевірте рівень Вашої підготовки (Таксономія Блума після перегляду у 2001 році)

ЗНАННЯ

- скласти список
- виділити
- розповісти
- показати
- назвати

РОЗУМІННЯ

- описати
- пояснити
- визначити ознаки
- формулювати інакше

ВИКОРИСТАННЯ

- застосувати
- проілюструвати
- вирішити

АНАЛІЗ

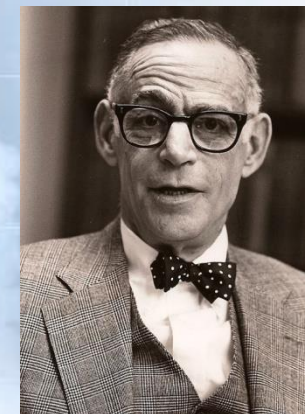
- проаналізувати
- перевірити
- провести експеримент
- організувати
- порівняти
- виявити відмінності

СИНТЕЗ

- створити
- придумати картосхему
- розробити
- скласти план

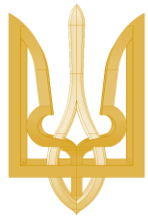
ОЦІНКА

- представити аргументи
- захистити думку
- довести
- спрогнозувати

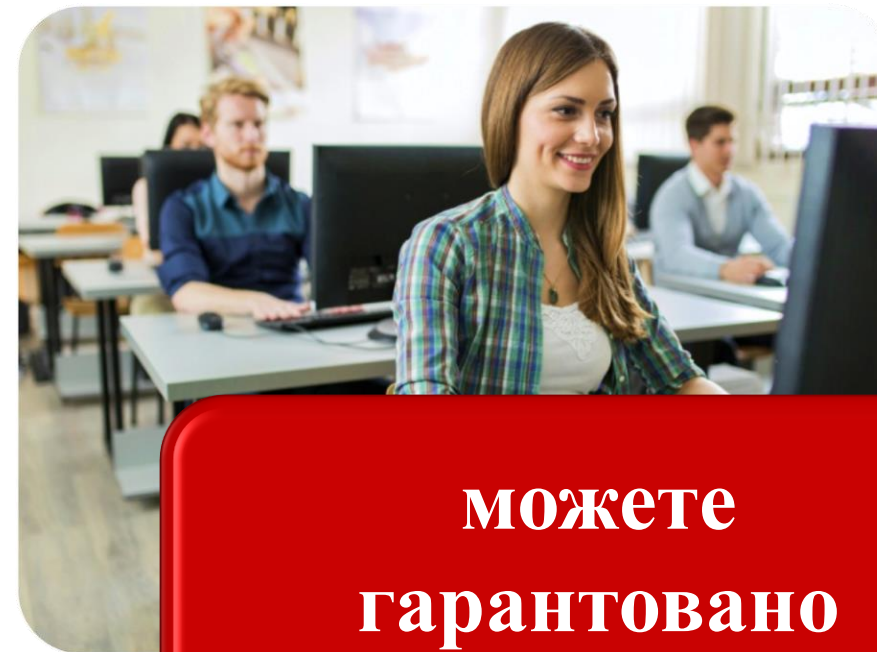
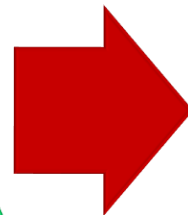

Бенджамін
Блум

Якщо після перевірки
рівня підготовки Ви
впоралися з усіма
шістьма елементами
засвоєння матеріалу
(за Блумом),

**можете
гарантовано
розраховувати на
високий результат
під час НМТ**

Для швидкого знаходження
відповідного фактичного
матеріалу на сайті ОРЦОЯО у
розділі «Учаснику ЗНО» →
«Готуємося до ЗНО» → у рубриці
«Історія України» наведено
коментарі та візуальні
зображення до усіх тем
Програми

САЙТ ОРЦОЯО

www.test-center.od.ua

Головна

Діяльність ▾

Учаснику ЗНО ▾

Учаснику НМТ ▾

Організаторам ЗНО ▾

Інформація ▾

Контакти

Готуємося до ЗНО

Швидкий перехід

- » Вступні випробування до магістратури
- » ЗНО/ДПА
- » Моніторингові дослідження
- » НМТ
- » Новини
- » Події
- » Сертифікація педагогічних працівників

ЯКИМИ БУДУТЬ
ВСТУПНІ
ВИПРОБУВАННЯ В
2023 РОЦІ

Особистий кабінет
учасника ЗНО

Тести минулих років

Дублікати
сертифікатів

Заклади освіти
України

Перехід до особистих
кабінетів

Корисні посилання

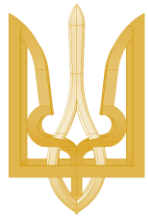
сайті Одеського РЦОЯО!

Кабінет учасника пробного ЗНО (повернення коштів)

СЕРТИФІКАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ
ПРАЦІВНИКІВ

ДЛЯ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

— 2023

Перехід до особистих кабінетів

- » ОСОБИСТИЙ КАБІНЕТ УЧАСНИКА ПРОБНОГО ЗНО
- » СТАН ОПРАЦЮВАННЯ ДОКУМЕНТІВ
- » ОСОБИСТИЙ КАБІНЕТ УЧАСНИКА ЗНО
- » КАБІНЕТ УЧАСНИКА СЕРТИФІКАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ
- » КАБІНЕТ УЧАСНИКА ЄФВВ/ЄВІ

Українська мова і література

Математика (завдання рівня стандарту)

Математика

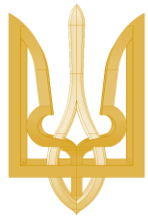
Історія України

Географія

Біологія

Хімія

- » ОСОБИСТИЙ КАБІНЕТ УЧАСНИКА ЗНО
- » КАБІНЕТ УЧАСНИКА СЕРТИФІКАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ
- » КАБІНЕТ УЧАСНИКА ЄФВВ/ЄВІ

знання сила – Пошук Google

Готуємося до ЗНО | Одеський р

test-center.od.ua/zno/gotuyemosya-do-zno/

Український центр... Одеський регіонал... Освіта в Україні та... <META> - Україна... Спорт.ua ⇌ Свіжі н... Головна | Міністер... Почта

Математика

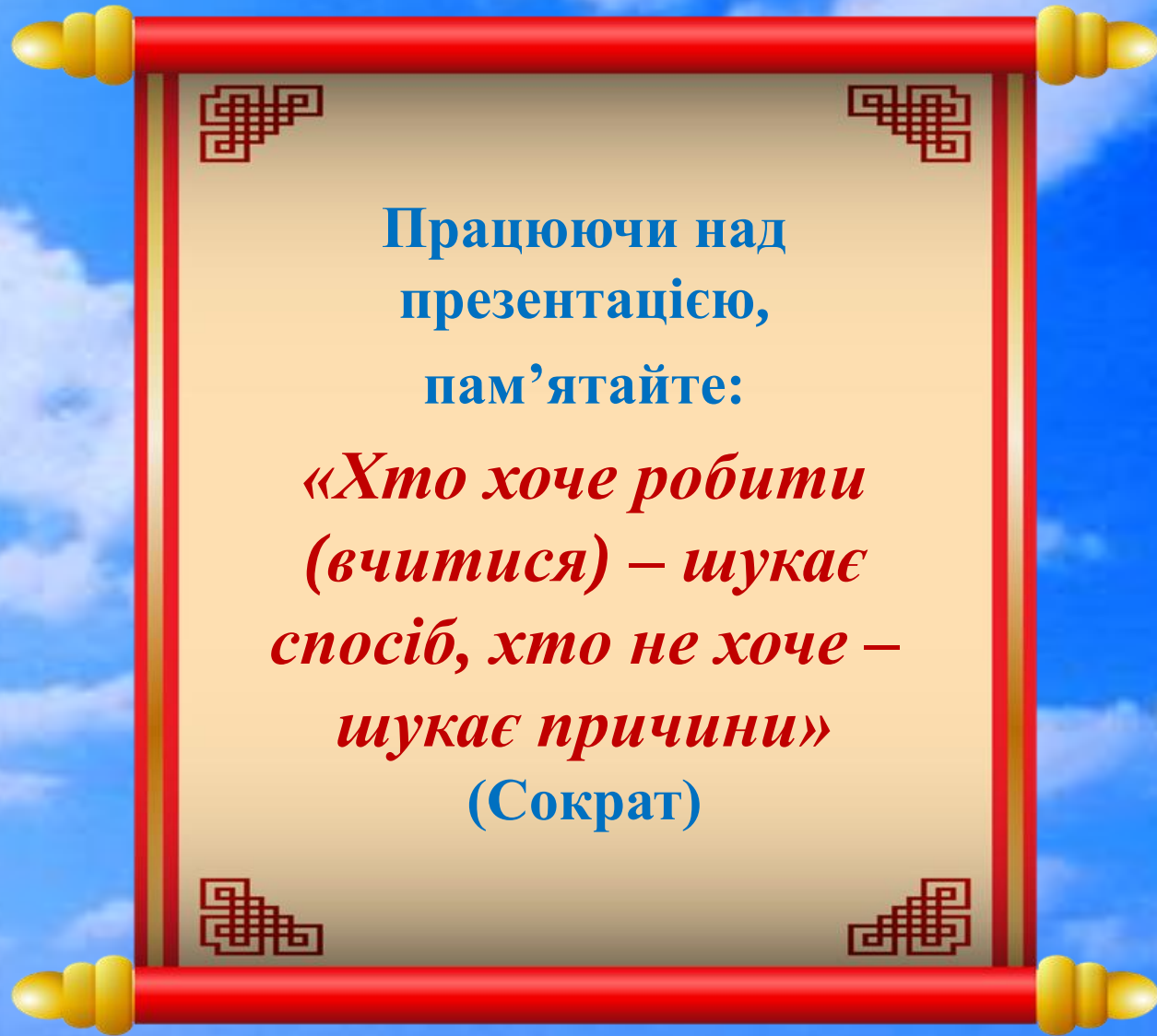
Історія України

- ІСТОРІЯ УКРАЇНИ ЗНО-2022
- Ілюстрації до переліку пам'яток архітектури та образотворчого мистецтва 2022 р.
- ЗНО-2022. Історія України. Фактичний матеріал з Програми ЗНО
- Значення понять і термінів передбачених програмою з Історії України
- Програма з історії України для підготовки до ЗНО 2022 р.
- Список персоналій для візуального розпізнавання 2022 р.
- Характеристика сертифікаційної роботи з історії України 2022 р.

Географія

Біологія

Хімія

Працюючи над
презентацією,
пам'ятайте:

*«Хто хоче робити
(вчитися) – шукає
спосіб, хто не хоче –
шукає причини»
(Сократ)*

БАЖАЄМО УСПІХУ!

